

fosili u etnomedicini Istočne Srbije, Zbornik radova Jugoslovenskog društva za istoriju medicine, farmacije i veterinarstva, knj. II, Beograd 1960, str. 50. — *Katić, R.*, O uticaju srpske srednjovekovne medicine na postanak novijih terapijskih kodeksa narodne medicine kod Srba, Zbornik radova SAN—LVI, Institut za medicinska istraživanja SAN, knj. 4, Beograd 1957 str. 103—104...

POPULAR MEDICINE IN THE PARISH SIRINIĆ

Srebrica KNEŽEVIĆ

The medieval Parish Sirinić is mentioned in 1331 as a donation to the Monastery Hilandar. Now, Sirinić is a region close to the macedonian border, including 17 settlements, situated around the mountain Šar. The author, an ethnologist, investigated in 1960 popular medicine in this region. The elements gathered by the author show that popular medicine of this region represents quite a mosaic, in which many elements and forms of immemorial popular medicine are preserved. Geographical and historical conditions contributed to the preservation of certain elements characteristic to the medicine of the Middle Ages. In spite of the isolation of the place and its partition by borders, popular medical experiences have been transferred during the ethnologic processes from other yugoslav regions (Montenegro, Kosovo and Metohija, Macedonia).

In this relatively small region, a population from several provinces has settled, including foreign ethnical groups (Albanians), Moslem and Greek-orthodox. Therefore it was expected that one may discover interesting details. The people have their own special interpretation of the origin of diseases.

Better health measures with the changement of times have contributed to transform superstitions and archaic elements of the popular medicine into ethno-medical fossils, interesting for historians of medicine. In this study, the author presents in detail some data in relation with the popular medicine of the region Sirinić.

LA MÉDECINE POPULAIRE DANS LA PAROISSE DE SIRINIĆ

Srebrica KNEŽEVIĆ

La paroisse médiévale de Sirinić est mentionnée déjà en 1331 comme une donation au Monastère Hilandar. Le Sirinić actuel est une région près de la frontière macedonienne, au pied de la montagne Šar et qui comprend 17 colonies.

Comme ethnologiste, l'auteur a fait des recherches sur la médecine populaire de cette région. Le matériel rassemblé témoigne que la médecine populaire de cette région représente un vrai mosaïque. Les éléments et les formes de la médecine populaire y sont très anciens. Les conditions géographiques et historiques ont contribué à garder certains éléments caractéristiques du Moyen Age. Malgré l'isolation et la séparation de cette paroisse par des frontières, certaines expériences se sont propagées des régions voisines (Montenegro, Kosovo et Metohija, Macédoine). Comme cette relativement petite paroisse était colonisée par des habitants de plusieurs régions voisines et des étrangers (Albanais) ainsi que des musulmans et d'orthodoxes grecques, il est évident que des détails intéressants au point de vue de la médecine populaire y peuvent être trouvés. Le peuple interprète l'origine des maladies d'une manière caractéristique. Les mesures de l'hygiène ont fait changer au cours du temps les superstitions et les éléments archaïques de la médecine populaire en fossils ethniques et médicaux et qui sont certainement intéressant pour les historiens de la médecine. L'auteur a présenté dans cette étude certaines données sur la médecine populaire de cette région.

SUDSKO I MEDICINSKO ISPITIVANJE POVODOM JEDNE SUMNJIVE SMRTI NA PODRUČJU DUBROVAČKE REPUBLIKE, 1733. GODINE

Nada NEDELJKOVIĆ

U BROJNIM KNJIGAMA I DOKUMENTIMA, SAČUVANIM U ARHIVU Dubrovačke republike, nalazi se niz vanredno interesantnih istorijskih podataka o bolestima i epidemijama, medicinskim i sanitarnim intervencijama, neobično značajnim za proučavanje zdravstvenih prilika u našoj zemlji uopšte, i Dubrovačkoj Republici posebno. Izučavanje i objavljivanje pojedinih dokumenata neophodno je za upoznavanje običaja koji su tada vladali, kao i postupaka koje su sanitarne vlasti Republike preduzimale u izvesnim slučajevima. Iz jednog od tih dokumenata, koji ovde objavljujemo, jasno se vidi da je prilikom konstatovanja smrti nekog lica bilo obavezno prisustvo zvaničnog predstavnika dubrovačke vlade. Tu dužnost su vršili službenici načelnika saniteta (Officiales cazamortarum), koje je iz redova vlastele biralo Veliko veće. Odgovornost i vlast ovih državnih službenika bili su veliki zbog stalnih opasnosti od zaraza najrazličitijih vrsta koje su harale turskom teritorijom, a u neposrednoj blizini dubrovačkih granica.

Dokument o kojem je ovde reč, odnosi se na iznenadnu smrt dubrovačke gradanke, Anice Tomašičeve. Iz originalnog teksta saslušanja, obavljenog pred činovnicima Saniteta, to jest iz izjava berberina Padovana, zvaničnog predstavnika Magistrata pri obdukciji leša, i suseda preminule Anice, proizilazi da su službenici Saniteta posumnjali da se ne radi o prirodnoj smrti. Štaviše, iz teksta se da zaključiti da je u takvim slučajevima postojala realna mogućnost, da lice koje obdukciju vrši donese pogrešan zaključak u pogledu uzroka smrti. Otuda se, dalje, može postaviti pitanje, u kojoj meri su lica, koja su vršila tako važnu dužnost, bila kvalifikovana za to, s obzirom da pogrešno donesen zaključak o uzroku smrti, u nedostatku pouzdanih svedoka, može da dovede u nepredviđeno teške situacije lica iz bliže okoline umrlog.

Bez obzira na to koliko je, u ovom slučaju, bila tačna dijagnoza berberina Padovana, želimo da ukažemo na činjenicu, da je i onda bila uobičajena praksa obdukcovanja leševa onda kad se pretpostavljalo da je neko lice moglo umreti od zadobijenih rana (udaraca) ili zaraze.

Zanimljivo je, takođe, što je pomenuti službeni dokument sastavljen na jeziku kojim su se u ono doba služili žitelji Dubrovačke Republike (u Dubrovačkom arhivu nalazi se veliki broj takvih dokumenata). Upotreba domaćeg jezika ili, kako su ga tada nazivali, »serviana«, »slovenski«, »ut dicitur serviana« a ponekad »in lingua bosnese« ili »ilirski«, bila je veoma raširena u Republici. Domaći, narodni jezik koristio se i u privatnoj i u službenoj prepisci između vlade i njenih organa.

Dokumenti kao što je ovaj, u kojima su postavljena pitanja zabeležena na italijanskom a odgovori na narodnom jeziku, dokazuju da su službena lica, koja su pitanja postavljala, takođe potpuno poznavala domaći jezik.

Značenje reči koje su se u to doba upotrebljavale u svakodnevnom govoru, a koje su danas gotovo potpuno nerazumljive, dali smo na kraju teksta. Mnoge od njih su, u stvari, italijanske reči prilagođene govornom obliku kojim se služio naš narod.

Tekst saslušanja dat je u originalu, bez ikakvih ispravki, dopuna ili skraćanja.

»Gospodo, sumljam da me ste zvali za smart njeke žene aliti dijevojke za koju me su G. G. cazamorti¹ bili poslali na Šipan in Suđurađ za prigledati je i otvoriti je bijući imali suspeta² da nije umarła od sičije³.

Diteci dunque cosa ne sapete della morte di tal donna o Zitella come ci diceste.

Gospodo, po sa zapovijedi rečenijeh G. G. načelnika otišao sam na dan sami od Božića pasanoga u Suđurađ na Šipan zajedno sa Franom Vokativom njihovojem zdurum⁴ od oficija⁵ za otvoriti tu ženu i vidjeti da nije sičijava. Ma kako mi od nje ne rekoše imena nego samo onu martvicu koju Ti oni G. Knez od Šipana čini ukazati, ja sam kako rekoh otišao u Suđurađ gdje kako sam došao i ja i rečeni zdur Vukativo samnom, našao sam G. G. Kneza G. Andra Pauli na rivi, koji me je poveo i on isti došao samnom u kuću rečene žene aliti dijevojčice, koja se zvala Anica Tomašičeva, kako sam čuo od Kate Petrove, Kate Paskvičeve i od Anice Štapanke koje su se onada namjerile u tom kući rečene Anice Tomašičeve, koju najpre činio sam svući i našao sam jom po šk'ni⁶ nekoliko modrica, ma ne znam djusto⁷ i poznalo se da su bile modrice od bataa⁸ ma nijedna nije bila za pars debela, ma sa svijem tijem nijesam mogao doći u spoznanje čem su jom bile učinjene rečene modrice, koje modrice nijesu jom mogle ne samo uzrokovati smarti, ma ni manje ačelerati⁹ jom je. Ukoliko i doli niže po bocima i svuda po tijelu bila je zdrava. Ma kad sam je otvorio našao sam, kako su se strašili da nije umrla od sičije, sva pluća s obe strane ostrata¹⁰ što jom je paka uzrokovalo smart. Ni druge Vam više tijega umijem rijeti.

Et tantum dixit de circumstantiis per modum ut supra loco, tempore et de constantibus ut supra.

A dii detto.

Aniza Petrova detta Sctapanka di S. Giorgio di Giupana vicina di sudetta quondam Anniza Tomasceva fatta venire coram ut supra la sudetta notizia.

Gospodo, ja bijući u susjedstvu rečene pokojne Anice Tomašičeve i stojeći kućom blizu nje, čula sam sijutra dan po Nikolju dne zime pasane dje govori rečena Anica Vincencu svomu bratu: »Što ti je Vincenzo aliti je tko što nalago na mene?« Tada čuh Vincenca dje jom vika: »Hoću da mi pripoviješ što mi si učinila od dinara. Digla mi si nješto iz ovega skarnjoča¹¹ dinarića, a nješto iz ove knjižice, a nješto iz ove druge.« I govoreći jom: »Hoću da mi spoviješ što si od ovega učinila«, čula sam da ju je dva puta nečim udrio, a ona je plakala. Ma bijući bila velika bura nijesam mogla razaznati od vijetra djusto čem ju je udrio. Nego iza tega do malo dohodeći u njih doma za vidjeti što im je bilo i nahodeći ja Vicenca u njihovom kući samoga pitah ga: »Vicenco nebogo što ti je s Anicom?« Odgovorio mi je: »Promisli se ukrala mi je nekoliko dinara, to sam je i strašio sa da mi povije almeno¹² što je od njih učinila«, a rečena Anica u to isto doba rekla mu je iz druge njihove kuće koja je na ošit¹³ od one Vice: »Nijesam ti drugo digla nego 15, ali reče, 16 dinara.« I ti isti večer otišla sam u tu istu kuću dje je rečena Anica bila za uzeti u

nje ognja, vidjela sam je dje sedi na odru i rekla mi je: »Udrio me Vicenco«, a ja bez da sam jom išta odgovorila otišla sam s Bogom, i to je Gospodo sve što ja znam od tezijeh Anicinijeh bataa. Ma paka iza tega vidjela sam je po Šipanu hoditi i nositi darva i svaki drugi kućni posao činiti. Za sve je još od nazada 10 godišta sved bila nemoćna i tužna, i ukoliko bi jom dohodili neki ačidenti s pjehnjom¹⁴ i zaduhom¹⁵, pala bi za nekoliko bremena bez riječi i udrili bi jom pjene na usta, i sva bi pomodrljela i zazelenjela, paka kako bi se iza tega revenjala¹⁶ opeta bi činila svoje posle. Kako sam rekla zasve sved tužna je i nevoljna bila, i svak se strašio i govorilo se da nije sičijava. Paka iza tega na Badnji dan pasani večer, Marija žena rečenog Vicenca reče mi ovdje po susjedstvu kako smo deboto¹⁷ sved zajedno bili: »Anice dodji večer k nama, da večeramo zajedno.« Ja sam uzela moju gostaricu¹⁸ vijna i kruha i otišla sam u njih, dje smo mi zajedno večerali. Anci rečena Anica i Vicenco nje brat jeli su zajedno jednu sopu¹⁹, a ja i Marija Vicencova hobotnice. Paka kako smo dovečerali dodje rečenom Anici oni nje ačidenat kako joj je i prije dohodio sa zaduhom, ma tega puta nije bila ončas pomodrljela ni pozeljelnjela, kako i pasanijeh puta, niti om su manje onolike pjene bile udrile na usta kako od prije, nego malo sline na usta. Ja sjedeći na kraj jednoga odra stavili su i nju, anci²⁰ sam je bila naslonila s po života u mene na skut i uzeli smo je tarti po čelu i niz stegna kako bi smo jom i prije činili i takijem prigodom i cijeneći da su jom ženske stvari. Ma kako nam je prije revušalo²¹ što god je pomoć, tega puta nije jom se moglo ništa pomoći, er ne dobro kada pade meni na skut. I ja sam je uzela tarti, Vicenco nje brat hitavši je za polas reče mi: »Neima polsa utekao jom je.« I utoliko ona u mene na rukama zijehnula je. Vicenco se brat jom zaplakao, a ja i Kata Nikolina Vicencova parva bratučeda svukli smo rečenu P. Anicu u oplaakali čim je umarła i bilo je nje tijelo sve zdravo i bijelo, svu tu noć. Paka sjutra dan prid zoru vidila sam jom die jom je počelo modreti i zelenjeti za uhom i na vratu, i sjutra dan kad je došao barbior²² iz grada, i svuko je za prigledati je da nije umarła od sičije vidjela sam dje jom je već i škina bila počela modrijeti. Gospodo, drugo vam ne umijem što spovidjeti.

Voi di sopra ci diceste che la sera susseguente a St. Nicollo andata in altra casa di Vicenco Tomascev per prender del fuoco trovaste iui sentata sopra un letto a sudetta quondam Anniza la quale ci diceste abbi detto: Udrio me Vicenco, per diteci se vi disse con cosa da e je udrio i kuda.

Gospodo, niti mi je ona rekla niti sam je ja pitala čijem da je udrio ni kuda ni kako ni koliko puta niti sam manje išta što od tega čula više tezijeh bataa.

Giache ci dite che state d'abitazione vicino la casa di sudetti Vicenco e quondam Anniza. Diteci sapete come per il passato vivevano fra di loro.

Gospodo, jesu dva godišta da sam ja bila i njihova susjeda sišla stati dole na more, a prije mjesec dana Božića pasanoga bila sam opeta uzišla gore stati²³ u njihovo susjedstvo dje dokle sam stala i od prije svedj znam da su ljublježljivo živjeli i jeli zajedno na istom trpezu.

Et tantum dixit de circumstantiis per modum ut supra loco tempore ut supra et de constetibus de se.

Katta Paschichieva de S. Giorgi di Giupana fatta venire coram ut supra monita giurata sopra la sudetta notizia, disse:

Gospodo, ja kako sam žena starija i stojim kućom na osami u pustinji ne umijem vam što rijeti od tezijeh bataa, nego što sam čula po Nikolju dne ne spominjam se djusto u koji dan od Kate male Nikoline, a parve bratučede Vicenca Tomašića, koja kako stoji u rečenoga Vicenca spovidjela mi je ti dan dohodeći u mene

na vodu da Anica p. Tomašičeva ukrala je rečenom Vicencu svome bratu nješto dinara, a on zato da je udrio dva tri puta, ma mi ne riječe ni je ja pitah čijem je udrio ni kuda. Ma potom taga do malo vidjela sam rečenu p. Anicu hoditi i u goru po darva i na svaki drugi kućni posao. Za sve je svedj bila ardjava i odjegodi nazada 10 godišta patila je njekom zaduhom i svedj bila vidjeti tužna u obrazu tko na svaki čas da jom hotjela duša izijti, i svedj su je liječili ma sve zaludu. Paka na Badnji dan po objedu vidjela sam je pasati u mene iz više kuće odkle mi se javila, i čestitala mi Badnji dan govoreći mi: »Čekaj me er ćemo noćaske poći zajedno na Ponoća u manastir« i ukazala mi je jednu zublju²⁴ što se bila dobavila, aposto²⁵ za tega i još je nosila jedan ručinić rijepe²⁶, jednu tikvu i još nekoliko stvaraca. Ja sam jom rekla: »Kad me zivneš doći ću i ja.« Još sam Vam, gospodo, zaboravila rijeti da je prije tega dan uoči Badnjega dne pećala²⁷ je rečena p. Anica kruh za Božića u G. Frana Getaldi i žegući ona ista peć zivnula me, da jom donesem malo vode za politi metlu, čijem je mela peć, dje nahodeći je ja samu upitah je (kako sam ono čula od rečene Kate male Nikoline): »Što ti je onega Nikolja dne bilo sa bratom, para²⁸ te udrio?« Ona mi je odgovorila: »To Bog zna« i ne govoreći mi drugo niti je ja drugo pitajući otidoh doma. Paka sutra do večer oko ure po noći in circa²⁹, rečena Kata mala Nikolina i Anica Petrova, rečena Štapanka, došle su me zvati od strane Marije Vicenca Tomašića, koja znajući da je bila bredja³⁰ otišla sam delongo³¹ za vidjeti da jom nije što bez da sam pitala ni Katu ni Anicu u preši³² što me zove niti mi su one drugo što rekle, nego kako sam došla u rečene Marije vidjeh je zlovoljnu. I reče mi Kata: »Anica mi je umarła« i uzela mi je spovjedati da kako su večerali i Anica Štapanka da je bila na večeri u njih, uzeše mi obje spovjedati da jom je došao jedan ačidenat s pjehnjom i do malo rečena Anica da je umarła na rukama, i one cijeneći da joj je to bilo došlo kako jom je užalo³³ i prije dohoditi, da su je tarli i pomagali, ma zaludu. Maja, Gospodo, nijesam je nigda vidjela kad jom je dohodio ti ačidenat, o svem što mi su one to spovidjele, samo što bi je češće i još odamna vidjela s pjehnjom u parsima. Ja sam otišla na vrata od kamare dje je p. Anica ležala martva, i kad sam je vidjela strah me bilo blizu doći ukoliko se govorilo svedj djerice da je sičijava. Ma utoliko kako jom dodje tu od G. Kneza njen brat Vicenco reče da je naredio Knez da je vidi da nije koji biljeg na njom i zato uzevši je i otkrio svu golu i vidjela sam je i ja sprijeda svu bijelu bez ikakve maće.³⁴ Ma kako je ležala na škinji, šije joj nijesam vidjela ni Vam drugo imam što više tega spovidjeti ni što znam«.

Deti: Sapete o s'havete inteso come sudetta quondam Anniza e Vicenco vivevano fra di loro.

Gospodo, ja znam da su je dobro i odijevali i obuvali i zajedno ljubežljivo da su jeli, ne znam da je što bilo među njima.

Te tantum dixit De C. S., per modum ut supra loco tempore ut suprade contestibus: de se.

A di detto: Catta Petrova di s Ellia di Giupana, fatta venire coram ut supra, monita, giurata et interrogata sopra la suddeta notizia.

Gospodo, u nedelju sutra dan po Nikolju dne pasavajući ja sam mimo kuću Vicenca Tomašića u St. Đurđu čula sam ga u kući dje vika s Anicom njigovom sestrom: »Odo vleka si mi digla 4 dinara, odovleke 5 a odovleke 6«. Koliko li reče djusto nijesam mogla dobro čuti od velike bure, koja je ti dan bila. I on jom je govorio: »Hoću da mi spoviješ što si od ovo dinara učinila«. A Anicu sam razumjela da mu odgovara: »Kupila sam darva za učiniti da su za tebe bolji lončići.« I tada sam čula da ju je udrio dva ali tri puta ma ne znam ali scropom³⁵ ali čem družijem

govoreći jom: »Ja ti ne vjerujem ništa, tako mi si se i prije za svilu klela.« Ja sam pošla maprijeda i otišla u mene doma. I od ove zije bataa ni od tega njihova karanja nijesam čula već od nikoga ništa govoriti. A iza tega vidjela sam svedj rečenu Anicu hoditi po Šipanu, čineći svake kućne posle. Samo što je od nazada puno godišta hodila tužna i nevoljna svedj nemoćna i ardjava ob lici ko da će iz nje duša putom hodeći izijti. Sve je dni pjehala i kašljala i sva čeljad su govorili da kad umre neće jom se naći ni malo pluća zdravo, strašeći se svako da je sičijava. I kad bi jom došla ta pjehnja vidjela bih jom pjene na usta za zadušit je. I puno sam jom puta rekla i ja: »Jadna Anica, to i ne trudi toliko er će te jedan dan sa tom nemoći naći martvu na putu.«

Paka na Badnji večer, čula sam govoriti da je umarła, a ti dan da je hodila svud po Sudjurdju, anci i G. Knez rekao mi je da oni dan dohodila je i u njega i donosila mu ribe.

Si in fuori del depostoci sapete o avete inteso altro sopra il particolare di detta Anniza.

Ni šta znam više nje ni sam što drugo čula.

Sapete o s'havete inteso come sudeta quondam Anniza e Vicenco vivevano fra di loro.

Gospodo, znam da je nije mogao bolje ni ljubežljivije tratati nego je tratao i svedj su se čučeli³⁶ i ljubežljivo živeli.

Et tantum dixit de circumstantiis per modum ut supra loco tempore ut supra et de constantibus: de se etc.«

NEPOZNATE REČI

¹ Načelnici saniteta Dubrovačke Republike. — ² Sumnja. — ³ Sušica. — ⁴ Stražar. — ⁵ Nadleštvo. — ⁶ Leđa. — ⁷ Upravo. — ⁸ Udarac. — ⁹ Ubrzati. — ¹⁰ Oguljena. — ¹¹ Poličica. — ¹² Barem. — ¹³ Ugao. — ¹⁴ Teško disanje. — ¹⁵ Gušenje. — ¹⁶ Štapom. — ¹⁷ Skoro. — ¹⁸ Čturica. — ¹⁹ Salpa, vrsta ribe. — ²⁰ Štaviše. — ²¹ Uspeti. — ²² Berberin (obducent). — ²³ Stanovati. — ²⁴ Baklja. — ²⁵ Upravo. — ²⁶ Pregršt repe (semena). — ²⁷ Pekla. — ²⁸ Izgleda. — ²⁹ Približno. — ³⁰ Gravidna. — ³¹ Odmah. — ³² U brzini. — ³³ Imati običaj. — ³⁴ Mrlje. — ³⁵ Štapom. — ³⁶ Voleli.

LITERATURA

⁽¹⁾ *Rešetar M.*, Najstariji dubrovački govor, pristupno predavanje u Srpskoj akademiji nauka. — ⁽²⁾ Državni arhiv Dubrovnik, Lamenta del Criminal, 1733, sv. 86, fol. 2.' — 11'.

DIE GERICHTLICH-MEDIZINISCHE UNTERSUCHUNG EINES VERDÄCHTIGEN TODESFALLES IN DER REPUBLIK DUBROVNIK IM JAHRE 1733

Nada NEDELJKOVIĆ

Aus der »Lamenta del Criminal« aus dem Jahre 1733 wird der originale Text des Verhörs angeführt, welches vor den Sanitätsbeamten im Zusammenhang mit dem plötzlichem Tode der Bürgerin Anica Tomašić vorgenommen worden war. Es wurden die Nachbarn der Verstorbenen und der Barbier Radovan, der die Leiche amtlich untersucht hatte, verhört. Die Antworten auf gestellte Fragen sind

in der damals gebräuchlichen Sprache der Bürger der Republik Dubrovnik eingetragen und die als »serviana«, »slovenski«, »ut dicitur serviana« und manchmal auch »lingua bosnese« oder »ilirski« genannt wurde.

THE JUDICIAL MEDICAL QUESTIONING ON THE OCCASION OF A SUSPICIOUS CASE OF DEATH IN THE PROVINCE OF THE REPUBLIC DUBROVNIK IN 1733

Nada NEDELJKOVIĆ

The author presents a judicial medical questioning on the occasion of a suspicious case of death in the Province of the Republic Dubrovnik.

The author uses documents of the "Lamenta del Criminal" from 1733 and presents the original text of the questioning made in connection with sudden death of a woman, Anica Tomašić, by the officers of the Public Health Service. Interrogated were the neighbours of the deceased and also the barber Radovan, who has been officially charged to examine the corpse.

The answers to the questions are noted in the language spoken at that time by the inhabitants of the Republik Dubrovnik, named as "serviana", "slave", "ut dicitur serviana" and sometimes as "lingua bosnese" or "illyric".

JEDAN PRILOG
ISTORIJI VETERINARSTVA
U NAS

Dragoljub K. DIVLJANOVIĆ

U DRŽAVNOM ARHIVU N. R. SRBIJE SAČUVANA JE MOLBA JEDNOG veterinara, koju je on uputio iz Starog Bečeja, 5. VII 1836. god. knezu Milošu, moleći ga za zaposlenje u Srbiji. Kako je ovde reč o jednom do sada nepoznatom veterinarskom imenu zato ga i objavljujemo. To činimo još i iz razloga što se ovde radi o Jugoslovenu, koji su, kako je poznato, vrlo retko odlazili na veterinarske studije.

Arsen Moič(ć) »koronalnog potiskog Dištrikta Lekar Marveni« obraća se knezu Milošu kao prijatelju nauke i moli ga za zaposlenje u Srbiji navodeći da je vičan »osobito u konjskoj Lekariji i Akademičeskom potkivanju konja«. U molbi navodi da je rad, ukoliko ga ne bi opteretili poslovi oko ergela, ovčijih i konjskih bolesti, da izda i neke »knjige za lekarije i podkivanje konja«.

Kako se nada da ga njegov distrikt neće rado pustiti jer mu je on potreban kao stručnjak, to Moič moli kneza da mu što pre piše kako bi se on mogao pripremiti za prelazak u Srbiju.

Kao prilog uz molbu nalaze se i dva overena prepisa njegovih dokumenata, jednog na nemačkom i drugog na latinskom jeziku iz kojih se vidi da je Moič završio veterinarske nauke u Beču.

Šteta je što ne možemo da znamo iz kojih razloga ovaj veterinar nije bio primljen i postavljen za veterinara u Srbiji.